1875. VII. évfolyam. 222. szám. Kedd, november 16.

Előfizetési árak:

Helyben es postan küldve:

Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „független ségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén többi ixbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Csóka, varju.

Nem szántvet az égi madár,
Mégis eltartja a határ. —

Már más években, november derekán, a szántásvetés bevégződésével, a gazdaközönség a nyugalom karjaiba dőlve, szelid levegőjü szobából tekintgette a ködös, borongós őszi kellemetlen idők változásait. A nagy, terjedelmes hasábok megőszlött gabnaszálai, szemet gyönyörködtető üde zöld szinben várták hü anyjukat a természetet, hogy meghozza fehér, meleg takarójukat a tél fagyos ölelései ellen. Ma azonban a természeti dolgok rendes folyása is megváltozni látszik. A kiket foglalkozásuk gazdászati mivolta kiszólit a város köréből, azt kénytelen tagasztalni, hogy a gazdák tökéletesen elkéstek őszi munkáikkal. — Nagy részt a tengeritáblák kórói letakaritatlanul, még most is elfoglalva tartják a szántás alá való táblákat, mit részben a munkás kéz hiánya, részben pedig a pénz nem léte okoz. És igy, őszivetés minél kevesebb lesz Debreczen határában ez idő szerint. Pedig a tavaszra, köztudomás szerint a tavasz lévén a kadentia, ravasz jövőbe veti a gazda közönség reménye horgonyát. Ezen leirt szomoru esettel, még nem zárhatjuk be körülményünk kellemetlenségeit. Az őszi vetéseknek van egy nagy, és ez idő szerint felette elszaporodott ellensége a csókák és varjak seregében. Ember a ki állásánál fogva a városhoz van kötve, fogalmat sem képes magának alkotni azon roppant kárról. melyet e kellemetlen rut állatok okoznak az őszi, különösen a tiszta buza vetésekben. Nem félnek ezen végtelen szemtelenné vált szárnyasok, se ostorpattogástól sem pedig a felállitott vázaktól, hanem napfelkeltéről nap lementéig, folytonosan szállogálnak vetésről-vetésre, s annál roszszabb eset ez ezen ősz folytán, mert a nedves talaj, háromszori boronálásra sem veszi be a magot; az ugyan nem volna nagy baj. mert leszokott csirázni, és a puha talajban elég mélyen meg bir gyökerezni arra nézve, hogy kalászt neveljen. Hanem hát előjőnek a varjak és elébb a kilátszó szemeket ki eszik, azután pedig, miként a tyuk, lábaikkal kaparják ki a föld alól. Ha a tanyák között visz utunk keresztül, minden vetéstáblán varjuk millióját látjuk, magirtó szorgalmas foglalkozásaik közepette.

A lövés iránt viseltetnek némi tartózkodással. de ez is csak rövidebb földekről rettenti el. Egész dülő hosszuságu földeken, a lövéstől csak tovább szállnak s mikor onnan elriasztjuk, fejünk felett ismét vissza szállnak a föld tulsó végire. Elvetjük tehát buzáinkat jó remény fejében, de eljőnek a varjak és kieszik a földből, s ebben nem az a kár, hogy megettek bizonyos mennyiségü buzát, hanem, hogy a jövő termés ritka s épen ritkaságánál fogva, mindenféle dudvával felverve lesz.

Legnagyobb téli tanyája e fertelmes kártékony állatoknak maga Debreczen város. — Szemmel látszó télen, midőn nagy csapatokban megszállják a templomokat s más épületeknek tetejét, hagyván hátra magok után temérdek piszkot, melyet aztán a csatornás épületekről tavaszszal le kell tisztittatni. — Innen indul aztán ki fekete felhő alakban, dulni, pusztitani a határban szerte szét. Nem tudnók kiszámitani a kárt, mit ezek határszerte okoznak még tavaszszal is, a midőn a kikelt életet ássák ki a földből, a még mindig létező csirás buza szemért. És az én szeretetre méltó gazdatársaim hasonlithatatlan közömbösséggel nézik, pipázva a tanya ajtajából ezt a fényes szárnyu fekete tömeget, miként eszi ki tiszta buzáját szeme láttára, de hát tavaly is kiette és mégis csak termett valami. És az én flegmás civisemnek részben igaza van, mert ha elriasztja azt az egy csapatot, hát jő helyette, — az ördög tudja, hogy merről és honnan — száz más.

A régibb világba, midőn még a közigazgatásnak az ilyenféle haszontalanságra is kiterjedt a figyelme, midőn a megye főszolgabirájának egy személyben doktornak, prókátornak, utásznak, hidásznak, mérnöknek, szóval a megye teljes gondviselőjének kellett lenni, ezen kártékony szárnyasok irtására hivatalosan működtek közre. Még emlékezünk reá, hogy bizonyos varjufejek az adópénztárnál, bizonyos összegbe számittattak be. Mai napság erre senki se gondol, ma-holnap ugy el szaporodik e faj, hogy minden elvetett buzaszemre 10 darab varju fog esni.

Legbiztosabb irtási idő a nyár eleje, midőn fészekre esnek, ez időben nehány fegyveres ember a legnagyobb pusztitást viheti végre köztük. Annyi azonban bizonyos, hogy megritkitásukra a felsőbb hatóságnak kell tenni lépéseket, mert már türhetlen, elszenvedhetetlen a kár, mit roppant tömegeikkel okoznak, és mert egyes ember cselekménye e téren számba sem vehető.

Azon szobatudósra, a ki nyomoruságos elméleti tudományával előállván, több kül és belföldi természetrajzi munkák nyomán, a varjuk felette hasznos voltát bizonyitgatva be, még azt is kiszámitja ott ben a szobában meleg kályha mellett, hogy egy varju egy másodpercz alatt hány kártékony bogarat fal fel, s igy mily nagy hasznu madár a természet világában, erre a tudósra hallgatni nem lehet, mert a gyakorlati téren azt tapasztaljuk, hogy a varju megeszi ugyan a férget is, de csak azon esetben, ha tengerin vagy tiszta buzán nem lakmározhatik. Van harmincz éve, hogy a varjak irtását a hatóság országszerte elhanyagolja és mégis daczára annak, hogy megszámlálhatlan sokaságban szállongják be a határokat, mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy a régibb világban ismeretlen rovarfajok jőnek elő, melyek sokszor egészben megsemmisiték a gazda szép reménynyel biztató vetéstábláit. Hol késnek a varjak, hogy felfalják őket?

Bizonyára senki se látta még, hogy a szipolytól meglepett vetéseket a varjak megszálották volna — rovar irtás végett.

Igen is vannak a gazdásznak kis apró kedvencz madarai. Első helyen a kis csinos barázda billegető, mely ott kiséri kedves kis alakjával az ekét, hüségesen felszedvén a szántó után minden kikerült férget és bogarat. A pacsirták és az éneklő madaraknak száz faja, melyek mind féreggel táplálkoznak, a nélkül, hogy kárt okoznának.

Ha a csókák s varjuk irtását hatósági intézkedés folytán nem eszközlik, legjobb földeinkben se lehet a tiszta buza vetést 5 magnál magasabbra emelni, mert e kártékony állatok a földből is kikaparják. Szükség tehát, elodázhatlan szükség, hogy e káros állapot megszüntetése czéljából komoly lépések történjenek.

Tiszai Dániel.

— **Apponyi gr.** párisi nagykövet lemondásának hirét a „Pol. Corr.“ következőleg dementálja: „Mint értesülünk Apponyi gróf párisi osztrák-magyar nagykövetnek állitólagos visszalépéséről mit sem tudnak az itteni politikai körökben. Az ő utódjáról szóló combinatiók e szerint teljesen alaptalanok.

— **Választási mozgalom a Terézvárosban.** Azon 20-as bizottság, melyet a Valero-házban tartott közgyülés küldött ki a felléptetendő jelölt kiszemlélése és ajánlása végett, tegnap délután ülést tartott, melyen a bizottság jelen volt tagjai, számra 16-an élénk vita után 10 egyént hoztak javaslatba, névszerint: Jálics Kálmán, Bródy Zsigmond, Kochmeister Frigyes, Busbach Péter, Tolnay Lajos, Vécsey Sándor, Chorin Zsigmond, Klapka György, dr. Schwarcz Gyula (fehérvári) és — Iványa Imre urakat. Az első három (Jálics, Bródy, Kochmeister, kikre legtöbb szavazat esett, fognak a 30-as bizottságnak és a közgyülésnek ajánltatni jelöltül.

— **Az Olaszországgal kötendő** kereskedelmi és vámszerződés tárgyában az érdemleges tanácskozmányok Rómában deczember havában fognak megkezdetni. Az osztrák-magyar meghatalmazottak utasitásait már megállapitotta a vámértekezlet. Az első meghatalmazott Wimpffen gróf, a második Schvegel udvari tanácsos. A tanácskozmányok sikeres kimenetele iránt jó reményt táplálhatunk, ha igaz a „N. Fr. Presse“-nek azon, előbbi jelentéseivel ellenkező hire, hogy az előtanácskozmányok Luzatti és Schvegel között kedvező eredményre vezettek, a mennyiben Olaszország képviselője a határkezelés javitását igérte és késznek nyilatkozott a határforgalom tekintetében engedményeket adni az osztrák-magyar kormányuak.

— **A gácsországi helytartói állás,** bécsi lapok jelentése szerint, legközelebb fog betöltetni. E hirrel kapcsolatba hozzák Potocki Alfréd grófnak meghivatását Bécsbe, állitólag ő lett kiszemelve Goluchovszki utódjául a helytartói állásban.

Tanügy.

— Miniszteri terv. —

A népiskolai tanügy közigazgatása a vallás és közoktatási miniszter vezetése s kormányzása alatt a megyei közigazgatási bizottságra, a megyei tanfelügyelőre s az iskolai székre ruháztatik. A tanfelügyelőt a közoktatásiminiszter nevezi ki. Egy tanfelügyelő rendszerint csak egy megyében működhetik, de kivételesen több kisebb megyének is lehet egy tanfelügyelője, s a miniszter segédet is nevezhet mellé. A tanfelügyelő a közigazgatási bizottság szavazó tagja és tanügyi előadója; e bizottság közbejöttével s a törvényhatósági közegek utján kezeli a törvényhatóságbeli községi s magán népiskolák összes ügyeit. — Az állami népoktatási intézetek feletti felügyeletet s a hitfelekezeti iskolák feletti főfelügyeletet a fenálló törvények értelmében mint a közoktatásiminiszter közege gyakorolja. — Köteles maga, vagy esetleg segéde által mindezen tanintézeteket minél gyakrabban meglátogatni, s azokban a törvények pontos végrehajtására szigoruan felügyelni. A községi s magántanodákban a miniszter utasitásai s a közigazgatási bizottság ez utasitásokon alapuló határozatai szerint intézkedik; a miniszter rendeleteit s a közigazgatási bizottság határozatait végrehajtja, illetőleg végrehajtatja; mind a miniszternek, mind a közigazgatási bizottságnak ugy a községi, mint a magániskolákról évenként részletes jelentést nyujt be. Az állami iskolákban a miniszter rendeletei szerint intézkedik, s azokról a miniszterhez tesz jelentést. A hitfelekezeti iskolák felett az 1868. 38 tc. értelmében gyakorolja a felügyeletet, s azok körüli tapasztalatairól a szügséghez képest a törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz is, minden esetre a miniszterhez évenként részletes jelentést tesz. A tanfelügyelő a tankerületében levő állami tanitóképezdék igazgató tanácsának elnöke. — A törvényjavaslat többi része a közigazgatási bizotttságok népoktatási hatásköréről s az iskolai székekről intézkedik.

— ***A magyar fővárosból.*** **Edelsheim-Gyulai** bárónak nevenapján fényes ünnepély tartatott. **Gróf Andrássy Gyula** külügyér ide érkezett. **Az országos zeneakadémia** megnyitásán jelen volt a közoktatásügyi miniszter is. **A fővárosi tanács** hivatalos órái deczemb. 1-től d. e. 8 órától d. u. 3 óráig lesz. **A közuti vaspálya** épitését a soroksári uton és 2 nyulutczán a cs. k. katonai parancsnokság betiltotta. **Csengery Antal** leánya Olga, Dr. Heinrich Gusztáv egyetemi tanárral házassági frigyre lépett. **Popovits János** nagybecskereki albiró által Konkoly Imre ellen inditott sajtóperben vádlott felmentetett.

Szántásverseny.

Az aradi gazdaságiegylet által előirányzott verseny Ötvenesen Gróf Zselinszky Róbert ur birtokán, a mult hó végén csakugyan megtartatott.

A sikerre nézve némi kétely merült fel, nem annyira a változó idő folytán, mint azon körülménynél fogva, miszerint a marhák nagymértékben szenvedtek a száj és láb fájásban. De ezen körülmény a gazdákat nem riasztotta vissza a megjelenéstől. — Tekintélyes gazdai erők érkeztek össze közel és távolról. — Mire csakhamar megalakulván, — a vezérlő biráló és rendező bizottság, azonnal megkezdetett a verseny a kissé homokos, fekete, kevésé kötött és tiszán tartott tarlóföldeken. A szakaszok 50° hosszban és 5° szélességben előre kitüzettek. Az egybegyült versenyzők összeirása után felolvastatott — a megállapitott programm, mely a rend fentartására czélzó pontokon kivül a jó szántás minőségét tünteti elő, és pedig a) Az eke egyes részeinek ismerete és hatása az egészre és az eke helyes összeállitása. b) Egyenes kibarázdolás. c) A további barázdák egyenlő forgatása. d) A barázdák tiszta levágása oldalt és fenéken. e) A tökéletes forgatás és fektetés, a magházak egyenlősége. f) A meghatározott (4“) mélység és szélesség fentartása mind végig. g) az utolsó barázdának egy fogás által mentül keskenyebben lehető kiszántása. h) A forgók tisztán hagyása. i) Az egész szántásnak helyes képe.

Miután a verseny azon czélja, hogy a jó szántás, mint a gazdászat alap munkája, mentül általánosabban beismertessék és az gyakorlatilag meg is történjék, a kezelőknek behatóan megmagyaráztatott volna, minden eke a sorshuzás számra esett szakasz megszántásához fogott.

Egyszerre tehát kilencz eke kezdte meg működését. A szántás folyama alatt a birálat eszközöltetett.

A bizottság tagjaiból kettő kettő volt minden egyes kellék megbirálásával megbizva, és a kettőnek megegyező birálata határozta meg a számot, mely a versenyző javára tényezőként hatott a jutalom megyerésénél. Az első 4 arany jutalmat Kocsis József, a 3 aranyat Patai István. 6 ezüst frtot Krisan Száva. 4 ezüst frtot Lippovan Ilie. 2 ezüst frtot Fejes Pál. 2 ezüst frtot Medgyes Sándor, — és végre Wolf Ferencz és Jaszló László két két forintot nyertek. T. D.

— ***Vidéki hirek.*** — **Gyulaháza** községben tüz ütött ki, nagyobb szerencsétlenség nem történt. — **Kis Várdán** az országos vásáron a pénz hiány nagyon érezhető volt. — **Apagyon** egy csapat katona állomásozik az adó erőszakos behajtása czéljából. — **Nyiregyházán** a „Népkonyha“ eszméje ismét megpenditetett. **Ugyanott** egy asszony égő petróleumtól anynyira megsebesittetett, hogy a szerencsétleség után pár napra meghalt. — **Nagyhalászban** tágas szoba van már tele lefoglalt ágynemüvel. — **A Nagykárolyi** gabona csarnokot meg akarják szüntetni.

Őszi estékre.

(Géressy Kálmán előadása a magyar irodalom és miveltségtörténetből a XIX. században.)

Midőn Révay egyetemi tanszékét elfoglalta, első szavai ezek voltak tanitványaihoz: „Uraim! nem tudunk magyarul!“ E szavai hallgatóiban részint aggodalmat, részint haragot szültek. de felébresztették egyszersmind többek, különösen Horváth István keblében a tudvágyat is, hogy miként értette azokat Révay. Nehány hét alatt csakugyan meggyőződött róla Horváth, hogy óriási különbség van a nyelv egyszerü beszélése és tudományos értése és kezelése között. Ettől fogva a nyelv tanulmányozására szentelte minden idejét. Résztvett azon polemiában, mely a nyelvujitók és az ósdiak pártja között folyt, nevezetesen egy nyomós czikket irt az ósdiak ellen s a nyelvujitás érdekében Boldogréthi Vig László álnév alatt.

Révay halála után ennek tanári székére a közvélemény, de különösen az ifjuság Horváth Istvánt óhajtotta, azonban helyette egy sokkal kevésbé érdemes és tudós férfiu neveztetett ki: Révay utódául, — Czinke Ferencz.

Nyilvános előadásokat nem tarthatván, ezek helyett magán előadásokat tartott, melyek látogatottabbak voltak mint a rendes tanáré. Később Ürményi mellett titkárrá lett, mely körülmény nagy fontosságu volt életére és további működésére, amennyiben megnyiltak előtte az országos levéltárak, melyekben töltvén hivatalos foglalkozásain kivül fennmaradt minden szabad idejét, alapját vetette meg azon nagy tudományosságnak, mely őt történetirásunk terén később nagy hirre emelte.

1823-ban meghalván Schwartner, egyetemi tanár, a történelmi segédtudományok tanárává Horváth lőn. Azonban nemzeti történelmünk nagy kárára, lelkében egy idő óta oly irány fejlett ki, mely mindinkább elhatalmasodván, őt teljesen tévutra vezette s végre annak áldozatává lett. Ugyanis tanársága mellett a muzeum könyvtárnoka levén, őstörténelmi vizsgálódásokat is tett, melyek őt a tudomány valódi ösvényéről letéritették. Elsőben is azon eszme vett rajta erőt, hogy a magyar nemzetet ugy tüntesse fel és be is bizonyitsa a tudomány segélyével, miszerint az már a legrégibb időkben müvelt nép volt, melytől tanultak a régibb müvelt nemzetek müveltséget. Ezen eszme kifejtése mindinkább erőt vett lelkén ugyannyira, hogy végre elhatározta, csupán annak élni. E czél elérése végett időközben szerzett nem csekély vagyonát s minden jövedelmét oly könyvek és okmányok megszerzésére forditotta, melyekből némi tudósitást vélt nyerhetni a magyarok őstörténelmére vonatkozólag. E czélból tett tanulmányozásai és vizsgálódásai eredményeként 1825-ben kiadta „Rajzolatok a

---

A „DEBRECZEN“ tárczája.

AZ ÉLET ISKOLÁJA.

— Eredeti elbeszélés. —

Irta: GRÜNVALD JÓZSEF.

II.

(Folytatás.)

Az utólsó felvonás.

Másnap reggel, midőn felébredtek, mindegyik azt hitte, hogy álom volt az egész.

Óh, nem, ez nem álom, ez való.

Gabriella ott találta magát ismét az ő régi kedves szobájában, minden ugy volt még a hogy ő azt elhagyta; az egész kastélyban három év óta a lakatlan osztályok mind el voltak zárva, csupán ez egy szoba volt az, melyre gond fordittatott; hiszen az anyának drága emlékei voltak e szobában, melyek őt leányához füzték.

Igen az anya, ha legnagyobb, ha a legelkeseredettebb ellenévé lesz is saját gyermekének, csak külsőleg lesz az, de belsőleg nem, mert hiszen az anyai szív nem lehet magához hütelen, az nem lehet gyermekéhez, saját véréhez hütelen.

E szoba volt az, melyben az anya három év óta legkeserübb könyeit elhullatta; ott a könyvtár mais olyan rendben, mint akkor volt, a függönyök szintén azok, bár megbarnultak már kissé; az asztalon Gabriella irományai hevertek, régi levelek — Berthold első levelei.

Százszor átolvasta ezeket Madarassyné, százszor átlapozgatta azon könyveket, melyekről tudta, hogy ezek Gabriella kedvencz könyvei voltanak; — s ha talált, ha megpillantott valahol egy szót, mely Gabriella irása volt, — azt csókjaival elhalmozta.

Ott volt a zongora is. A diszesen berendezett szobában minden megtartotta régi jellegét, — ez egy tárgy, a zongora volt az, mely az idők vasfogának engedve jelentékeny változáson, alakuláson ment keresztül; három év, nagy idő — és sokszor késő éjjeleken, midőn Madarassyné szemeire álom nem jött, hallhatta a zongora egyes hurjainak hangos pattanását, melyet borzalmas zaj kisért, ilyenkor az anya megrezzent egész testében, és a fájó érzések még fájóbbak lettek, hogy hát igy mulik el minden e földön!

Reggel volt, gyönyörü napsugaras reggel, midőn Gabriella felébredt.

Lassan, csendesen nyitotta fel szemeit; lassan, csendesen tekintett szét szobájában, nem akart hinni saját szemeinek. Igaz volna-é ez mind és nem álom?

Homlokához kapott, hogy meggyőződjék a valóról.

Ez nem álom; ráösmert mindenre, ez az ő szobája, egykor mindez az övé volt, most ismét az övé.

A hosszu függönyökön keresztül beszüródtek a nap aranysugarai, s az értékes szőnyegeken megtörtek, Gabriella oda irányozta tekintetét s elmrengett rajta hosszan, ugy a mint három évvel ezelőtt szokta. A külső zaj, a járás-kelés behatott szobájába, s ez emlékeztette a régi időre, vissza képzelte magát abba, mintha azóta mi sem történt, pedig történt, s erről meggyőződött, midőn a tükörbe pillantott.

Visszahökkent, midőn a falon függő arcképre pillantott; azt hivé, hogy szemei káprázznak, az nem lehet, hogy e kép az ő arcképe volna! az nem lehet, hogy ő annyira változott volna! Itt egy kép, mely egy gyönyörü hajadont, arczán az ifjuság viruló rózsáival, — itt a tükör előtt egy élőkép, mely a szenvedésekben és fájdalmakban meggörnyedt, megtört női alakot, arczán az ifjuság viruló rózsái helyett sötét barázdákkal — ábrázol.

Tovább ment. Oda pillantott a másik oldalra, az atyja és anyja olajfestményü képei ott függtek. Nem emlékezett többé reájok; e tisztes nő itt, nem az ő anyja, e középkorbeli férfiu, nem az ő atyja. Az nem lehet, hogy három év ily óriási változást idézett volna elő! nem — nem lehet.

Még tovább elmélkedett volna igy e kedves tárgyakon, ha merengését hirtelen az ajtón történt kopogtatás félbe nem szakitja.

Az ajtó csakhamar megnyilt, még mielőtt Gabriella kissé rendbeszedte magát.

Madarassyné örömtől ragyogó arczczal, karján Gabriella kis gyermekével, lépett be a szobába.

A kis Samuka, midőn megpillantá anyját, feléje nyujtotta kezecskéit, — miközben érthetetlen szavakat csevegett. De az anya megértette e szavakat, hiszen az anya még gondolatát is kitalálja saját gyermekének.

— Jó reggelt, gyermekem, — mondá Madarassyné, s kebelére ölelte Gabriellát.

— Jó reggelt, jó anyám; jól viselte magát a kis Samuka, nem sirt-e? jer hozzám kis fiacskám, — igy — igy, — csak csevegj, csak beszélj, örömmel hallgatunk.

Az örömöt csak látni lehetett, leirni azt nem képes az ember, miként adták egymás kezébe a kis gyermeket, mint csókolták azt szünet nélkül.

— Óh anyám, — szólt Gabriella, — mily boldog vagyok én, ily boldogságot nem reméltem többé, nézz ide gyermekem arczába, ő is tudja, ő is látja boldogságunkat; nézz reá anyám, nézd, ez a te kis unokád!

Kell-e mondanunk, hogy Madarassyné örömkönyeket hullatott, midőn ismételte leánya szavait: igen ez az én kis unokám!

Ezalatt Berthold is felöltözködött, s bement Madarassy urhoz, ki már nagyon nehezen várta. Madarassy ur aztán elbeszéltetett még egyes részleteket Gabriella életéből, hogy a férje halála után következett év alatt miként élte le napjait.

Berthold elbeszélt mindent.

Ama borzalmas éjszakán — mondá, — midőn a csodaszerü véletlen által megmentettem életét, haza szállittattam lakására; elkisértem én is, mert féltettem, hogy még roszat cselekszik ez éjjel. Mikor beléptünk a kis szegényes szobába, eliszonyodtam a látványtól, — a szoba közepén fehér lepellel betakart halott — az ő férje, a kályha mellett egy bölcső, abban kis gyermeke volt; egy másik élőlényt is találtam a szobában, valami szegény asszony lehetett, s virasztott a halottnál.

Azonnal intézkedtem, s a házmesterné egy szobát átengedett a szerencsétlen özvegy számára, a kit aztán oda hoztak be gyermekével együtt. Gabriella csaknem önkivüli állapotba esett, nem lehetett jelen férje temetésén sem, kinek végtiszteségtételére én készitettem el mindent.

E naptól kezdve én intéztem Gabriella ügyeit; jobb szállásról gondoskodtam, bár azt elfogadni vonakodott eleinte. Kedélye mindig lehangolt volt, nem tudta feledni e gyászesetet — annyira szerette férjét.

(Folyt. köv.)

magyar nemzet legrégibb történetéből" czimü munkáját. Ezen munkájából látni lehetett, hogy téves irányban kezdett munkássága őt a tudomány helyes ösvényéről letérítvén, a legmélyebb mocsárokba fogja vezetni. Ezen rögeszméje, mely minden ettől kezdve irt munkáit használhatlanokká tette, volt oka annak is, hogy barátaival, legkitünőbb tudósaink és iróinkkal meghasonlott, s velök többé barátságban nem lehetett, mert kedvencz eszméjére vonatkozólag a legkisebb ellenmondást türni sem volt hajlandó. Toldy Ferencznek a felette tartott emlékbeszédében számos adatokat találunk a jelzett téves irányban i müködésére vonatkozólag, azonban ezeknél sokkal hathatósabb bizonyitékot szolgáltatnak, irányát jelezvén, azon számos kéziratai, melyek a nemzeti muzeum könyvtárában maig is kiadatlanul hevernek. — Alig van nép, melyet ő a magyar nemzettel rokonságba nem hozott volna. Rajzolatait, melyekben kezdé meg téves irányu müködését, 1825-ben a „Hazai tudósitások" mellé csatolva adta ki.

Azon veszteség nagyságát, mely helytelen, téves irányra térése által a magyar tudományosságot érte, emeli azon körülmény, hogy tanai hirdettettek és nem csekély elterjedést nyertek. Nevezetesen tanitványai közül számosan elsajátitották, balnézeteit, melynek ugy az irodalom, a nyelvészet és bölcsészetben sajnos nyomaira találunk.

Horváth iránya és munkássága ephemer hatásu levén, végzetes nyomokat nem hagyott ugyan maga után, mindazáltal nem csekély veszteséget okozott azáltal, hogy számos tehetséges férfiakat téritett le a tudomány helyes utáról, s fosztott meg irodalmunktól.

Horváth feltétlenül hódolt rögeszméjének, s a ki vele abban egyet nem értett, azzal találkozni szóba állni sem akart. Igy az akadémiával, bár annak tagjává választatott, rosz viszonyban volt. Ennek daczára az akadémia, temetésén testületileg jelenvén meg, ezáltal méltó kifejezést adott azon tiszteletnek, melylyel Horváth, mint nagy történetbuvár és iró iránt viseltetett.

Horváth István mellett egy, előbb szerzetes, később világi pap tünik fel, ki történetirásunk terén nagy tekintélyt vivott ki magának. E férfiu Fehér György. Hosszu ideig, sőt mondhatni élete nagyobb részén át philosophiával foglalkozott, s több ilynemü munkát is adott ki. Az 1824-ik év forduló pontot képez életében, mert ez évben egyetemi könytárnokká levén, alkalma és széles tere nyilt történelmi tanulmányozások és buvárlatokra és egyszersmind történetirói munkássága kifejtésére.

Fehér 60 éves volt, midőn egy nagy történelmi mü megirása fogamzott meg agyában. E mü, mely inkább okmánytárnak nevezhető, s minden hibája daczára is jelenleg historikusainkra nézve nélkülözhetlen forrásul szolgál, 42 nagy kötetet foglal magában. — 1829-től 1844-ig dolgozott rajta Fehér s 78 éves korában fejezte be Albert Király haláláig, a meddig tervezte.

Fehér, — mielőtt nagy munkáját kiadta volna, felszólitotta a magyar olvasó közönséget annak pártolására, s bár igen kevesen fizettek elő, nem csüggedt el, hanem elaggott kora és meggyengült egészsége daczára, fáradthatlan szorgalommal dolgozott, ő maga teljesitvén a nyomtatásnál a correctori teendőket is, s adván el a példányokat, mig a nyomtatási költségeket, nehány buzgó lelkész társa által nyujtott pénzsegélyt leszámitva, saját vagyonából fedezte. — Igy sikerült neki, óriási munkásság és áldozatkészség mellett, kiadni nagy munkáját, minőnek kiadása külföldön is rendesen társulatok, vagy a kormány segélyével eszközölhető.

A magyar irodalom és tudományosság terén tekintély és hirnév tekintetében Horváttal és Fehérrel nem versenyez, amennyiben nagyobbszerü müködés nevéhez kötve nincs, — de azon kor viszonyaihoz képest tudományosságunknak nagy szolgálatokat tett — Kulcsár István. Ezen szerény származásu, de tiszteletreméltó férfiu a Festetich családnál nevelő volt, majd Pestre költözvén, anyagi és szellemi tehetségét teljesen a magyar tudományosság, és culturának szentelte. Irt több kisebb történelmi müveket, de amelyeket irodalmunk azon — m o s t o h a korszakában a komolyabb irányu müveket nem igen kedvelő közönség által csekély pártolásban részesittettek. Sokkal fontosabb müködése 1806-óta, — mely évben egy folyóiratot inditott meg „Hazai tudósitások" czim alatt, mely 26 éven át nagy hézagot pótolt, mint egyetlen ilynemü közlöny irodalmunkban.

Kulcsár a tudományosság, irodalom és szinészet érdekében, mint amelyek által hitte eszközölhetni nemzeti culturánk fejlesztését, semmi áldozatot nem kimélt. A cultura ezen három tényezője mellett szóval és tettel müködött egész életén át. Fehér György mellett ő volt az, ki a magyar szinészetnek a fővárosbani meghonositása érdekében legtöbbet tett. Midőn a székesfehérvári szintársulat Pestre költözött, anyagilag is segélyezte azt.

Nem volt irodalmi vállalat, melynek a kiadási költségek fedezéséhez segélyével ne járult volna. Különösen az ifjabb költőket segélyezte müveik kiadásában. — Ezek mellett háza az irók gyülhelye, mondhatni az irodalom központja volt, — melyet a vidéken lakó irók, mint Kazinczy, Kölcsey és többen megkerestek, melyben vitattattak meg a napi kérdések. Vendégszerető lakában sziveses látta a neológusokat is, bár ő maga nem volt barátja a nyelvujitásnak. 1827 óta a „Hazai tudósitások" mellett „Hasznos mulatságok" czimmel egy mellék lapot adott; ezáltal azt akarta elérni, hogy az olvasást a magyar közönség minden rétegével megkedveltesse, s igy az irodalomnak mentül több pártolót szerezzen. S e czélját el is érte.

Külföld.

A mult héten sem szünt meg egészen ama nyugtalanság, melyet a konstantinápolyi orosz aktió egész Európában keltett. De a kabinetek részéről kifejtett békés tevékenység még sem tévesztette el hatását, s főleg azon tény, hogy Szerbia és Törökország egyaránt visszavonják csapataikat a határszélről, lényegesen fokozta a béke fentartásába vetett reményeket.

Francziaország. A nemzetgyülésben a héten rendkivül érdekes viták folytak. A választótörvény tárgyalása 8-án kezdődött; három napon át a tárgyalás meglehetős szük körben mozgott. 11-én vivatott a nagy harcz a két párt között, a szavazási rendszer ügyében. A vita igen heves és hosszu volt, de csak Dufaure és Gambetta beszédei keltettek nagyobb feltünést; az egyik a választókerületenkinti, a másik a megyénkinti szavazást sürgette. Az igazságügyminiszter nagy ügyességgel adta elő eszméit; kiemelte, hogy a megyénkinti szavazás nagy átalakulás után talán helyén lehet, de nem békés és rendes időkben. Sérti az a választók jogát, elnyomja a minoritásokat s megszünteti amaz erkölcsi köteléket, melynek a választók és a választott közt fen kell fognia.

A herczegovinai lázadók, mint már emlitettük, legközelebb küldöttséget menesztenek Bécsbe, Berlinbe és Pétervárra, hogy panaszaikat kérvény alakjában a nagy hatalmak elé terjeszszék. A kérvény hir szerint négy pontból áll. Az elsőben a lázadók kijelentik, hogy tovább török-uralom alatt nem élhetnek. — A másodikban azt kivánják, hogy a nagyhatalmak vigyék keresztül azt, hogy az ügy végleges megoldásaig Herczegovinának egy része semlegesnek nyilvánitassék s a lázadók itt helyezhessék el családjaikat. A harmadik pont azt mondja, — hogy a hagyhatalmak szükség esetében szállják meg Herczegovina főbelyeit s magok vegyék át az ország igazgatását. Végül a negyedik pont a lázadók azon kedvencz eszméjét formulázza, hogy a hatalmak Herczegoviniából, és Boszniából valamelyik keresztény fejedelem alatt külön vasal-államot alakitsanak.

(—) **Ausztria.** Bécs. A „Montagsrevue" a kereskedelmi szerződéseket illető interpellátiókról szólva, azt hiszi, hogy a kormány nem fog késni a válasz megadásával. A kormány álláspontja világos. — Az angol pótegyezmény fel fog mondatni és nem ujittatik meg. A kereskedelmi egyezmények, a mennyiben azok revisiója által Ausztria-Magyarországra nézve előnyök érhetők el, meg fognak ujittatni. A minimal-tariffa a jelen ülésszak alatt nem terjesztetik elő, a vámtariffa pedig addig épen nem, mig Magyarországgal ezirant az egyezmény meg nem köttetik, és ezáltal a Németországgal kötendő uj kereskedelmi egyezményre nézve basis nyeretik.

Szinészet.

—l—a. F. hó 14-én „1848, vagy a magyar szabadságharcz," korrajz 5 felvonásban adatott elő. Irta Klencze Volfgang, forditotta R. J. — Ezen darab megtölté a házat, mert a szinlap vonzó volt, de alig játszották el az első felvonást a közönség már fogyatkozni kezdett, az unalom elüzte, s ez a darabra igen beszédes birálat. — Az irót sajnáljuk, hogy ily mü megirására pazarlá idejét, — de még jobban szánjuk a forditót, ki e mü értéktelenségét felfogni nem birta. Temesváry urat nem kárhoztatjuk, ő a darabot a vasárnapi közönség inye szerint valónak hitte, s czélja — hogy a ház megteljék — valóban sikerült is. Azonban reméljük, hogy az igazgató ur nem fogja többé az ilyen férczmüvet, semmitmondó silányságot deszkáira hozni. A korrajz a szabadságharcz történetét egészen felölelni igyekszik, s minthogy oly roppant anyag ily szük keretbe épen nem szoritható, azért illeti meg ezt azon epitheton, melyet felebb alkalmaztunk. Még egy megjegyzésünk van, nevezetesen szerény véleményünk szerint a minden magyar szivben nagyjai iránt lángoló kegyelettel össze nem egyezhető, az élő alakoknak szinpadra való hurczolása.

Az előadásra áttérve, mondhatjuk hogy a szereplők elvállalt kötelezettségöknek igyekeztek megfelelni. Igy maga az igazgató, ki Kossuth Lajost személyesité, alakitása kiválóban sikerült, megjelenésekor viharos tapsok fogadták. S z e l e s, mint Batthányi gróf nemes alak volt, mindamellett rokonszenvet nem volt képes ébreszteni, mit nem neki róvunk fel hibául, de szerepének. S i p o s n é (Mari, Görgei huga) szerepe is, játéka is hatástalan volt. Szinésznőnk belátta talán, — hogy kár idejét ilyen szerep tanulmányozására forditani. B a l á z s i mint Görgei jól játszott, de ha művészies lett volna személyesitése, még akkor sem nyert volna talán tapsot, nehogy Görgei a tetszés nyilatkozatokat magának vindikálja. Felemlitendő még A b o n y i (Lenkey,) S z é p (Damjanich,) T a k á c s (Perczel,) J u h á s z (Aulich,) F e h é r v á r y n é (Kossuth neje) és S z a t m á r i (Schvarczenberg,) kiben egy elegans lovagot igen, de ármánykodó miniszterelnököt nem láttunk. T ö r ö k mint H e n c z i sirni akart, ugy sajnálta a magyart. be kár, hogy ez csak a darabban történt. A képletek sikerültek, a táncz nem.

UJDONSÁGOK.

* **A helybeli kir. törvényszék** bünfenyitő osztálya rablógyilkosság s több rendbeli büntettel terhelt D o b o s G á b o r é s t á r s a i bünügyének tárgyalására folyó évi **deczember hó 14-ik napját** tüzte ki. Közvádló Kémery Károly kir. alügyész lesz. Védő ügyvédek a napokban fognak kineveztetni.

* **Ha az utásziskola** Debreczenben fog megtartatni a honvédek részére, akkor — a mint halljuk — első feladat leend egy honvédlövölde épitése. Hát a város mit akar már a honvédlaktanya ügyével?

* **A gazdasszonyok panaszkodnak**, hogy a tejáruló kofáktól vásárolt tejnek kesernyés ize van, szaga pedig olyan, mintha avaszszir, vagy vaj volna benne. Felhivjuk erre a rendőrség figyelmét, annyival inkább, mert Budapesten is nem egy izben vegyelemezték a piaczon árult tejet, s kitünt, hogy abban mindenféle van, csak egy csepp t e j nincs. Vajon nem gazdálkodnak-e nálunk is igy?

* **Egy Széll-huszár** legközelebb szóról szóra a következő stilusban irt idézvényt küldött két helybeli járásbirósági hivatalnokhoz: „1450. s z á m. K i k ö t ö t t i d é z é s. K. L. iktató és N. Gy. kiadó urak 1875. év junius hó 27-én felvett Hivatalos kelet szerint egy bélyegcsonkitás végett letartoztattak. (sic e helyett megidéztettek.) Minthogy a nevezett két idő szakonként kézbesitett idézésekre meg nem jelent 3-szor fel szollitatik, miszerint 1875 év November hó 14-én az alólirott m. kir. pénzügyőri Szemlészségnél annálinkább j e l e n t k e z z e n, minthogy ellenkező esetben a ttes m. kir. p é n z ü g y i T ö r v é n y s z é k (?) minden kihalgatás nélkül ezen jövedéki áthágás végett az itéletet meghozza. M. kir. pénzügyőrl Szemlészség Debreczen, 1875 November 12-én Paulits Béla m. k. szemlész." Ez aztán rendes fizetést huzó magyar állami hivatalnok! Minő logica és milyen szegény ember! Én istenem és én királyom! Szegény Széll Kálmán! Bizony bizony nem lehet csudálkozni rajta, hogy pénztárod mindig üres!

* **Többször panaszkodtunk**, hogy a szinházban az előadás alkalmával a karzaton zajt szoktak csinálni. Tegnap ismét ilyesféle történt, de a jelenlevő J e n e y alkapitány ur azonnal sietett intézkedni, minek folytán rögtön be is állott a csend.

* **Heti vásárunk** ma igen élénk volt, rég nem volt ily nagymérvü behozatal, mint ma, tegnap is volt középszerü behozatal, de a tegnap reggelre megindult esőzés akadályozta a nagyobb forgalmat. A termesztők már részben végezvén őszi munkájukat, terményük eladását igyekeztek megkisérleni; minélfogva a mai szép nap erre elég kedvező levén, hozatott be oly sok termény. Mindamellett feltünő jelenségként meg kell jegyeznünk, hogy a szép, kitünő buza alig volt látható, csak a csekelyebb, sem sulyos, sem egészen tiszta buzák, kétszeres volt a kenyérnek valók között nagy mennyiségben, mig a rozs is igen kevés mennyiségben jelent meg, árpa bőven volt, zab kevés, tengeri pedig a behozatalnak legalább felét tette, köles sem volt sok. A termény ára igy állapodott: sulyos tisztabuza köble 8—9 frt, könnyü és nem tisztabuza 6—6.80 kr, kétsz. 4.80—5.50 kr, rozs 5.60—80 kr, árpa 3.40—60 kr, zab 3—3.10 kr, uj tengeri 3.10—20 kr, köles 3.80—4.20 kr. Zsák kolompér 80—100 kr.

* **Egy felszántott kimondhatlan.** A piaczi boltok egyike előtt eladás végett egy eke vas van kitéve. Tegnap hetivásár lévén a népes járdán személyes összeütközések keletkeztek. Ily collisiónak azon balvégzetes kimenetele lőn, hogy egy ur az emlitett ekéhez ütődött, és a szántó vas, annak meg nem nevezhető öltönydarabját felhasitá.

* **A „Hon" egyenlő „Kikeriki"** czimü tegnapi ujdonságunkban H u h u helyett H u h n és H a h u helyett H a h n (kakas) olvasandó. Jellemző, hogy egy helybeli kávéházból — habár név, czim nem volt emlitve — ide küldtek az ujdonságiró nevének megtudása végett.

* **A kisuj-utczán** ma délelőtt a járdán a nagy sárban elcsuszott egy asszony és az árokba fordult, a honnan csak mások segélyével tudott kigázolódni. Képzelhetni, hogy ez alkalommal miféle áldást szórt a városra, s annak atyáira a sárral bevont asszony. Bizony szerfelett szükséges volna a nevezett utczának kiburkolása, vagy legalább az árkoknak befedése.

* **A „Vasárnapi ujság"** november 14-ki száma következő tartalommal jelent meg: — S z a b ó István (arczkép). — „Lehull a virág." Költemény. Szabó Endrétől. Dal. Pásztor Ferencztől. — Az ördögmocsár. (Elbeszélés.) — Japán hajdan és most: Szinészet és szinházak. (Két képpel) Sámi Lajostól. — Az Alhambra vázái (képpel). — A rejtelmes sziget. (Verne regénye, képekkel) — „A magyar költészet kézi könyve." — A hangról. Gonda Bélától. — A hétről. — Irodalom és müvészet, stb. rendes rovatok.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— November 15. —

Elnök bemutatja a miniszterelnök levelét, mely tudatja, hogy a királyné névnapján mise áldozat fog tartatni. Ez ünnep alkalmával az elnök felhatalmaztatik a képviselőház üdvkivánatait ő felségénél tolmácsolni. A mai költségvetési vitát Czipple Zsigmond kezdette meg a budgetet tárgyalás végett elfogadja. Ürményi Miksa a jelen költségvetési vitát egy szindarabbal hasonlitja össze, melyben ügyvéd, és egy kereskedő egymás ellen oly intentiók miatt küzdenek, melyek egyiküknél sem léteznek.

A kereskedő szerepét tegnap a miniszterelnök és Pulszky Ágost játszották. Szónok nem tartja lelkiismeretes dolognak, hogy a miniszterelnök egy oly idea felett, mely százezerek gondolkozásának tárgyát képezi, — hogy t. i. jobbak-e a kinevezett, mint a választott tisztviselők egy pár tréfával elcsuszik, — s ezt mondja, hogy ebből nem lehet pénzügyi megtakaritást csinálni. A mi a zempléni pontokra vonatkozó tréfákat illeti, azokat nem szivesen hallgatta Magyarország kormányelnöke szájából

Holnap szerdán, nov. 17-én

Blau Gyula hegedümüvész urnak, ki a nemzeti szinháznak is több éven át szerződött tadja volt, e városban első és utolsó hangversenye.

Braziliában vagyon,

vagy a

nyolczadik pont.

Vigjaték 1 felvonásban Irta: Murger, ford. Szerdahelyi.

Szép Galathea.

Mythologiai vig operete 1 felv. Irta: Poly Henrion, forditotta Latabár E. Zenéjét szerzé: Suppé.

Ideiglenes felelős szerkesztő:

TISZAI DANIEL.

5275/1875. szám.

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, — miszerint a felperes **Nádudvari Sandor** részére, alperes **Kovács István** és neje L u c z i Sárától 270 afrt tőke és járulékai erejéig lefoglalt ingatlan u. m a debreczeni 4881-dik számu telekjegyzőkönyben 4440-dik h. r. sz. alatt bejegyzett s 1000 afrtra becsült csigekerti 994 négyszegöl szőllő, pajtával és szüretelő edényekkel, jövő 1876-dik évi **január hó 5-dik**, szükség esetére **február hó 5-dik** napján d. u. 3 órakor, a törvényszék tárgyaló termében végrehajtó K o v á c s József által megtartandó árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek a következők:

1. Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10%-a, vagy is a házra nézve 100 afrt, az árverelni szándékozók által a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül leteendő.

2. Az ingatlan az első árverési határnapon csak becsáron felül vagy azon, a 2-dik árverési határnapon azonban becsáron alól is eladatnak.

3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig az első a leütéskor azonnal, a második és harmadik a leütéstől 1 és 2 hónap alatt, az árverés napjától fogva járó 6% kamatával fentirt telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; — a bánatpénz az első részletbe tudatik.

4. Vevő a vett ingatlannak a leütés után 14 nap mulva birtokába és használatába lép; tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekebeleztetni.

5. Vevő viseli az átiratási kincstári dijat, és a vett ingatlan után a leütéstől fogva eső mindennemü adó s egyéb terhet.

6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlan bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. §. értelmében vevő kárára és veszélyére ujabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fog adatni.

Egyszersmind azon jelzálogos hitelezők, kik nem a telekkönyvi hatóság székhelyén laknak, felhivatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett ezen hatóság székhelyén megbizottat rendeljenek, s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, — ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok ügyvéd U j h á z y S á n d o r által fognak képviseltetni.

Azok pedig, — a kik a fentebbi ingatlanra tutajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak hogy igénykereseteiket — ezen hirdetvény közzé tételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt — fentirt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1875. évi október ho15-ik napján tartott üléséből.

Dienes Barna,
jegyző.

343 3—3

HIRDETESEK.

CHARLES BURRELL
St. Nicholas Works, Thetford, Norfolk, Anglia
képviselősége.

Pirnitzer Alajos

gazdasági gépek
raktára és javitási műhelye
Budapest, Akademia-utcza 6. sz.,
Tüköry-féle palota mellett.

Gőzmozdonyok túl nem haladt működéssel.
Gőz-cséplőgépek.
Járgony- és kézi cséplő-gépek.
Vető-gépek, könnyűk, egészen vasból.
Arató-gépek.
Tisztitó-rosták.
Szecskavágó-gépek.
Trieurs (konkoly és bükköny-választók)
Faműveleti-gépek.
Hajtószijak.

Árjegyzékek kivánatra postafordultával küldetnek.

Szerencse kinálkozik!

375,000 bir. márka,
vagy
218,750 forint

főnyeremény kinálkozik kedvező esetben e l e g u j a b b nagy s o r s j á t é k b a n, a mely a magas kormány által engedélyezve és biztositva van.

Ez uj tervnek előnyös berendezésénél fogva nehány hónap alatt 7 kisorsolásban **41,700 nyerő sorsra esik 375,000 bir márka, avagy 218,750** frt osztr. érték. nyeremény, ugyanis.

1 nyeremény	250.000 m	8 nyeremény	15,000 m
1 „	125,000 m	8 „	12,000 m
1 „	80,000 m	12 „	10,000 m
1 „	60,000 m	36 „	6000 m
1 „	50,000 m	40 „	4000 m
1 „	40,000 m	204 „	2400 m
1 „	36,000 m	412 „	1200 m
3 „	30,000 m	512 „	600 m
1 „	24,000 m	597 „	300 m
2 „	20,000 m	18,800 „	131 m
1 „	18,000 m	stb.	stb.

A nyereményhuzások tervszerüen megálapittattak.

Az állam által biztositott ezen nyeremény sorsoláshoz.

1 egész eredeti sorsjegy dija csak 6 m. vagy 3½ fr
1 fél „ „ „ 3 „ „ 1¾ „
1 negyed „ „ „ 1½ „ 90 kr

Minden rendelet postai befizetések, beküldések, vagy utánvétellel pontosan és azonnal foganatosittatnak, és minden megrendelő kap tőlünk az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet.

A rendeletekhez a kivántató játéktervet dijmentesen csatoljuk, és minden huzás után a huzás hivatalos sorrendét az érdekelteknek felhivás nélkül megküldjük.

A nyeremény kifizetése állambiztositás mellett általunk, vagy kivánatra az osztrák piaczokon levő összeköttetéseink által eszközölhetjük.

A mi gyüjtődénknek eddig kedvezett a szerencse, és sok más jelentékeny nyeremény között g y a k r a n a f ő n y e r e m é n y is örvendeztette, melyek az érdekletteknek egyenesen kifizettettek.

Előre látható, hogy az ily l e g s o l i d a b b a l a p r a fektetett vállalat mindenütt részvétre talál, melyre számitva, hogy minden rendeletnek eleget tehessünk kérjük az iránt érdekletteket, hogy megrendeléseiket minélelőbb, mindenesetre pedig f. évi nov. 30-ka előtt hozzánk juttatni sziveskedjenek.

Kaufmann & Simon,
Bank und Wechselgeschäft
in Hamburg.

363 2—8

Mindenféle államkötvény, vasutrészvény és kölcsönsorsjegyek vevő és eladó üzlete.

U. i. Ezuttal köszönjük az eddig adott bizalmat, és a midőn az uj sorsoláshoz való részvételre felhivjuk, biztositjuk igen tisztelt megbizóinkat, hogy ez utánis gyorsan és helyesen fogunk szolgálni.

F. i.

246. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „I S T V Á N" gőzmalom
készitményeinek.
Készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben
Költségmentesen
Debreczenben, kötelezettség nélkül.
Ingyen zsákkal.

		100 fnt
A.	Asztali dara nagyszemü	14.20
„	szinte 50 fntos zacskóval	14.40
B.	szinte apró szemü . .	14.20
„	szinte 50 fontos zacskóval	14.40
C.	Dara középszerü . . .	13.—
„	szinte 50 fontos zacskóval	13.20
0.	Királyliszt	13.80
1.	Lángliszt	13.20
2.	Montliszt	12.60
3.	Zsemlyeliszt különös . .	12.—
4.	„ „ . .	11.40
5.	Fehér kenyérliszt 1-ső rendü	10.40
6.	szinte 2-od „	9.40
7.	Barna kenyérliszt 1-ső „	7.60
8.	„ „ 2-od „	6.40
9.	Lábliszt 1 ső rendü . .	5.20
10.	„ 2-od rendü . .	3.60
11.	Finom korpa **zsákkal** .	2.40
„	„ „ **zsáknélkül**	2.—
12.	Durva korpa **zsákkal** .	2.—
„	„ „ **zsáknélkül**	1.60
R. I.	Rozsliszt 1-ső rendü. .	9.—
R. II.	szinte 2-od „ . .	—.—
R. III.	szinte 3-ad „ . .	6.40
R. IV.	szinte 4-ed „ . .	—.—
A. K.	Árpakása 00	20.—
„	szinte 0	18.—
„	szinte 1	14.—
„	szinte 2	10.40
„	szinte 3	10.—
„	Árpadara 5	14.—
A.	Árpa liszt 6	4.20

Debreczen, 1875. nov. 16.

A zsákok sulytartalma:

A. B. C. 0—8 számig netto	150	font
9. 10. . . . „	125	„
11. 12. . . . „	100	„
R. I.—III. számig . „	150	„
R. IV. V. . . . „	100	„
Á. K. 00—5. számig „	100	„
árpaliszt . . . „	125	„

Debreczen, nyomatott a részvény társ. könyvnyomdájában. 1875.